

001	66	67	66	96	96	63	26	62	69	62	92	96	36	93	13	13	7	0	3	5	0
100	98	98	96	94	92	90	85	80	70	60	55	50	45	40	30	20	15	10	8	6	4

Perjantaina 25. tammikuuta 2013

UUTISET

Henna Virkkunen kehottaa kuntia aloittamaan liitosselvitykset jo ennen kesää. ”Kriteerit ovat niin tiukat, ja ne koskevat Suomen kaikkia kuntia.” Myös kuntalain uudistukset, kuten velkajarru, nousevat keskusteluun keväällä, hän ennakoii.

Virkkunen määrittelisi lähipalvelut lailla

Kuntauudistuksella ei haetakaan pelkkiä säästöjä vaan torjutaan kuntien välistä epätervettä kilpailua. Kuntatyötä voisi korvata tietokoneilla.

Hallinto- ja kuntaministeri **Henna Virkkunen** (kok.) olisi valmis määrittelemään lähipalvelut lailla. Lähipalvelun määritelmää pohditaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaissa, ja valtion palveluihin se on jo tulossa, Virkkunen sanoo MT:n haastattelussa. ”Työryhmän mukaan 90 prosenttia ihmisistä asuisi enintään 40 kilometrin päässä verotajasta, poliisista, maistraatista ja TE-toimistosta.” Kaavailujen mukaan palvelupisteessä olisi paikalla neuvoja, ja tarvittaessa asiakas voisi neuvotella etäyhteyden avulla asiantuntijan kanssa eri huoneessa. Toistaiseksi ainoa lailla määritelty lähipalvelu on koulu, jonne kulkemisen enimmäiskesto on kirjattu lakiin.

Kumipyörät eivät riitä Virkkusen mukaan myös ter-

veyskeskuksen voisi määritellä lähipalveluksi. ”Olennaisempaa on kuitenkin määritellä palvelut. Alueen asukkaita ei hyödytä, jos on terveyskeskus mutta ei osaavaa henkilökuntaa eikä laitteita.” Kiinteät palvelut säilyvät, sillä kumipyörillä liikkuvat poliisin lupapalvelut ja terveyspalvelut eivät voi olla Virkkusen mukaan syrjäseutujen ainoa palvelumuoto. ”Ne voivat täydentää muuta verkkoa, mutta ei sellaisten varaan pelkästään voida mennä.” Myös Kela on pitänyt palveluverkostollaan noin 40 kilometrin rajaa.

Aikataulu pitää Virkkusen mukaan kuntauudistuksen aikataulu pitää. Kuntien on annettava lausuntonsa 7. maaliskuuta mennessä ja tehtävä selvitykset ja liittymispäätökset 1.4.2014 mennessä.

koaa pitää kasvattaa, sillä pelkkä tehtävien karsiminen veisi kuntien perusmerkityksen. ”En halua Suomeen sellaista mallia, jossa kunnille jäisi vain minimaalisesti tehtäviä ja laskun maksajan rooli.” Hallitus pohtii myös kunta-asiointia helmikuussa, mutta Virkkusen mukaan merkittävimmät asiat on linjattu hallitusohjelmassa. ”Kunnilta on leikattu jo todella paljon.”

Lisää tehoja Ikärakenteen muuttuminen aiheuttaa kunnille Virkkusen mukaan viiden miljardin euron lisämenot vajaassa 10 vuodessa. Sen kattaminen veroilla vastaisi seitsemän prosenttiyksikön korotusta kuntaveroon, mikä tietäisi jopa 15 prosentin veroeroa kuntien välillä. Tätä ei voida tehdä veronkorotuksilla, joten jäljelle jää tehokauden lisääminen. Se tarkoittaa ennen kaikkea tietotekniikan hyödyntämistä. ”Kunnissa on tavattoman paljon päällekkäistä työtä. Sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijöiltä menee 40–60 prosenttia työajasta siihen, että samaa tie-

toa siirretään toiseen paikkaan, kun tietöjärjestelmät eivät toimi yhteen.” Eli haetaan kuntauudistuksella niitä säästöjäkin. ”Säästö ei ole hyvä sana, koska menot eivät tule pienemään, vaan kasvamaan. Tavoitteena on hallita menojen kasvua.” Tehon tarvetta lisää se, että kuntiin tarvittaisiin 40 000 työntekijää lisää, mutta 160 000 työntekijää jää lähivuosina eläkkeelle. Virkkunen pitää malliesimerkkinä pankkeja ja verottajaa, jotka ovat siirtäneet sähköiseen tiedonsiirtoon.

Ei maakuntamallille Virkkusen mukaan muut Pohjoismaat ovat Suomelle tärkein vertailuryhmä, mutta hän sanoo silti suoraan, että Ruotsissa toimivaa maakuntamallia ei Suomeen tule. Siinä maakuntahallinto valittaisiin vaaleilla, ja se voisi päättää esimerkiksi omaan maakuntaansa sopivasta verotuksesta. ”Meillä on viiden miljoonan ihmisen tarpeisiin riittävästi hallintoa. Pärjäämme sillä mallilla, missä on valtio ja vahvat kunnat.”

EIJA MANSIKKAMÄKI

MT kysyi, Virkkunen vastasi

Pitäisikö kuntaverolle asettaa katto? Se ei oikein sovi suomalaisen järjestelmään, jossa pyritään vahvistamaan kuntien itsehallintoa. Mutta muissa Pohjoismaissa kunnilla on tuloverokatto, ja meilläkin verokattoa ja velkajarrua käydään läpi, kun kuntalakia uudistetaan.

Aikooko hallitus nostaa kiinteistöveron ala- ja ylärajaan? Ei, sillä sitä on hiljattain nostettu. Jos kaikki kunnat nostaisivat sen tappiin, kunnille tulisi satojen miljoonien lisätulot.

Kuinka kunnat voivat vahvistaa talouttaan? Tavoitteena on, että kunnat voisivat kattaa oman toimintansa tulo-, kiinteistö- ja yhteisöverotuloilla, mutta se ei tule toteutumaan kaikkien kohdalla jatkossakaan, vaan tarvitaan tasausta. Hokkus-pokkustemppeja ei ole. On suunniteltu jäteveron tuoton ohjaamista kunnille, mutta se on 80 miljoonaa euroa eikä ratkaise miljardien tarvetta.

Tutkijoiden mukaan kuntaaudistus ei tuo säästöjä. Professorit voivat todistaa, että nykyinen rakenne on tehokas ja taloudellinen. Olisiko Helsinki tehokkaampi, jos sen jakaisi sataan kuntaan, joissa olisi 6 000 asukasta, mikä vastaa kuntien nykyistä mediaanikokoa?

Kustannukset vaihtelevat enemmän samankokoisten kuin erikokoisten kuntien välillä. Suuria ja pieniä kuntia erottavat palvelujen laajuus ja laatu, maantiede, väestörakenne, kuntien laskentatavat ja palvelujen tuotantotapa.

Kuntaaudistus rikkoo perustuslakia. Ei tämä tietenkään riko perustuslakia. Kuntien itsehallinto tarkoittaa sitä, että vaaleilla valitut henkilöt käyttävät ylintä päätösvaltaa kuntalaisten asioissa. Voi kysyä, kuinka laajaa tämä nykyisin on, kun kunnalla pitäisi olla voimavaroja tehdä muutakin kuin lakisäateisiä tehtäviä.

Perustuslaki sinänsä ei suojaa kunnan rajaa.

Voiko alueiden päätösvaltaa lisätä? Suhtaudun avoimesti sekä kunnan sisäisiin vaalipiireihin että alueelliseen päätöksentekoon ja uusi kuntalaki tuo siihen lisää mahdollisuuksia.

Alueilla voitaisiin päättää vapaa-ajan palveluista ja esimerkiksi perusopetuksen voimavaroista, mutta valtuusto päättäisi jatkosakin palveluverkosta eli esimerkiksi päiväkotien, kyläkoulujen ja vanhainkotien olemassaolosta.

Mitä eroa on nyt lakkautettavilla sairaanhoitopiireillä ja tulevilla sote-alueilla? Monilla alueilla alueet ovat luontevasti aika lailla vastaavat, koska joka tapauksessa tukeudutaan olemassa oleviin sairaaloihin.

HALLITUS

Ohjelma uusiksi, ministerit kiertoon?

Hallitus katsoo 28. helmikuuta puolivälin tarkastelusaan, kuinka hallitusohjelma on toteutunut ja sen pohjana olevat ennusteet pitäneet. **Yleinen arvio** on, että ohjelmaa pitää muuttaa heikon taloustilanteen vuoksi. Se tarkoittaa veronkorotuksia ja leikkauksia. Hallitus on pyytänyt eri taholta ideoita talouskasvun piristämiseksi. **Myös ministereitä** saatetaan kiertättää. Sillä voitaisiin hakea vauhtia hallituksen kunta-

sekä sosiaali- ja terveysuudistuksille (sote). **Kuntauudistusta saatetaan** vauhdittaa päättämällä periaatteellisesti esimerkiksi kuntien velkakatoista tai kuntien tehtävien karsimisesta. **Maaliskuun kehysriihessä** hallitus linjaa taloutta seuraaviksi neljäksi vuodeksi. **Kaikkiaan meneillään** on kuntien rakennelain ja kuntalain uudistus, sote-uudistus, valtionosuusuudistus, kuntien tehtävien arviointi ja metro-poliselvitys.

»Kuntien ei ole pakko yhdistyä, mutta se kannattaa. Kaikki lainsäädäntö tulee tukemaan vahvoja kuntia. «

HENNA VIRKKUNEN

PÄIVÄN KYSYMYS

Miten toimii liikkujan apteekki?

Yli sata apteekkia on tähän mennessä ottanut käyttöön Liikkujan apteekki -liikemerkin. **Miksi Kangasalan 2. apteekki kiinnostui ideasta, farmaseutti Erja Kortesmaa?** Koska liikunta on lääkettä. Haluamme tuoda esiin liikunnan vaikutuksen hyvinvointiin myös asiakaspalvelussa. Liikuntahan on läake esimerkiksi sydän- ja verisuonitautiin, tyyppin 2 diabetekseen, korkean verenpaineen ennaltaehkäisyyn sekä hengityssairauksiin. **Mistä idea on kotoisin?** Idea on lähtenyt Hengitysliiton ja Kunnossa kaiken ikää -ohjelman ajatuksesta viedä terveysliikuntaa apteekkeihin. **Miten liikunta näkyy asiakaspalvelussa?** Esimerkiksi reseptilääkkeen hakijalle voidaan antaa liikunnasta kertovaa materiaalia ja sanoa, että katsopa tätä, tämä parantaa sinun hyvinvointiasi.

Millaisia kokemuksia on saatu? Erittäin myönteisiä. Tällä hetkellä meillä on jaossa istumakortti, jonka avulla asiakas voi itse tarkkailla, kuinka monta tuntia hän istuu kerrallaan ja mihin väliin sopsii liikuntaa. Paikallisen liikuntahallin kanssa on tehty sopimus siitä, että me voimme suositella asiakkaillemme yhtä ilmaista tutustumiskäyntiä. **Miten apteekki hyötyy?** Apteekki saa tyytyväisiä asiakkaita. Asiakkaat lähtevät tästä hymyisin, kun on ollut mahdollisuus keskustella vapaasti. Vaikka me lääkkeitä myymmekin, niin toivomuksemme on, että asiakkaat olisivat tervettä.

TARJA HALLA

Rajavartiolaitos karsii henkilöstöstä

Valtion säästötavoitteet leikkaavat rajavartiolaitoksen menoista 28 miljoonaa euroa. Säästöt toteutetaan vuosina 2013–2017. Henkilöstömenoja vähennetään noin 19 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa 300 henkilötövuoden vähennystä. Sisäministeri **Päivi Räsänen** (kd.) mukaan voidaan sanoa, että sopeuttamistoimissa on kyse toiminnan keskittämisestä rajaturvallisuuden ydinalueille Suomenlahdelle ja kaakkoiselle ulkorajalle. Rajojen valvontaa vähennetään Lapista, Kainuusta ja Pohjois-Karjalasta. Vartioasien henkilöstö vähenee näillä alueilla 180 henkilötövuodella vuoteen 2017 mennessä. ”Rajavartiolaitos on sopeuttanut toimintaansa jo useiden vuosien ajan tuottavuusohjelmien edellyttämällä tavalla ja sen ylikin. Vartioasemia on vähennetty ja hallinto- ja tukipalveluita keskitetty. Se on Rajavartiolaitoksen koko huomiointaen ottaen poliisia tiukempi”, Räsänen arvioi. Sisäasiainministeriön viestintäpäällikkö **Kati Pärnänen** kertoo, että rajavaltvontaa keskitetään niille alueille, joissa sitä eniten tarvitaan ja samalla valvontaa vähennetään muualla. Esimerkiksi itärajalla Kaakois-Suomessa paine kasvaa. Itärajan henkilöliikenteen arvioidaan kasvavan 20 miljoonaan rajanylittäjään 2017 loppuun mennessä. Räsänen mukaan kansalaisten turvallisuuspalvelut säilyvät silti hyvällä tasolla.

AIMO VAINIO

Tuottajat palkittiin vuoden markkinointiteosta

Tuottajien marraskuinen ruuanmyyntitempaus on palkittu vuoden 2012 markkinointitekona. Palkinnon myönsivät torstaina Helsingissä Markkinointi & mainonta -lehti ja Mark Suomen markkinointiliitto. Palkinto annetaan markkinointiteolle, joka luo uutta. Palkitsijoiden mielestä tuottajajärjestöjen tempaus täytti kriteerit kirikkaasti, saavutti valtavasti myönteistä julkisuutta ja aloitti laajan yhteiskunnallisen keskustelun. Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ja ruotsinkielinen tuottajajärjestö SLC kampanjoivat 14. marraskuuta kymmenessä kaupungissa. Tuottajat myivät nautan paistia, porsaan palapaistia, kananmunia, perunoita ja ruisleipää tuottajahintaan. Kampanjan iskulause oli: Miksi se, joka tekee eniten, saa vähiten?

Huomionosoitus ruualle ja sen tekijöille ”Tavoitteena oli tuoda esille maataloustuottajien heikentyneet taloudellinen tilanne, tuottajien saama vähäinen osuus ruuan hinnasta ja herättää yhteiskunnallista keskustelua tilanteesta. Tavoitteet täyttyivät ja kampanja sai puolelleen suomalaisten tuen”, palkinnon

MTK myi ruokaa tuottajahinnalla muun maussa Ylivieskan kauppatorilla.

vastaanottanut MTK:n viestintäjohtaja **Klaus Hartikainen** sanoi. MTK:n järjestöjohtaja **Matti Voutilainen** kiittää kaikkia tapahtuman suunnittelun ja toteutukseen osallistuneita tuottajia, toimihenkilöitä ja yhteistyökumppaneita. ”Porukka teki kovan työn ja hienon kampanjan”, kiittelee myös MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila**. ”Palkinto on hieno huomionosoitus ennen kaikkea suomalaiselle ruualle ja sen tekijöille.” Toivottavasti se lisää keskustelua ruuasta ja ruokamark-

kinoiden toimivuudesta. Siinä keskustelussa tuottajilla ei ole kuin voitettavaa.” Kampanjan idea ja toteutus syntyivät pääasiassa MTK:ssa ja SLC:ssä. Idea ruuan myynnistä tuottajahintaan tuli MTK-Satakunnan toiminnanjohtaja **Markku Pärssiseltä**. Iskulauseen keksi kampanjamateriaalia tuottaneen Mainostoimisto KEDM:n copy **Anna-Kaisa Mannonen**. Helsingin Narinkatorin päätapahtuman tuottajana toimi Herkkujen Suomi -tapahtuman tuottaja **Antti Närhi**.

HEIKKI VUORELA

MTK:N YHDISTYSTEN VUOSI

Vehmaalla piirrettiin kelkkailureittejä

Tusinan verran moottorikelkkailijoita ja toinen mokoma maanomistajia kokoontui tammikuun puolivälissä Vehmaan Ristentorppaan sopimaan kelkkailuharrastuksen pelisäännöistä. Kelkkailijat piirtävät karttaan toiveittensa mukaisia reittejä, joita maanomistajat voivat korjailla viljelysuunnitelmiansa mukaan. Tieto kulkee sähköpostilla kummankin osapuolen omien yhteyshenkilöiden kautta.

Tuottajayhdistys toimii karttojen välittäjänä. Kelkkailijat pyytävät reitin varrella olevilta yksittäisiltä maanomistajilta erikseen luvat alueensa läpjamiseen.

PÄIVI AHALA

Maanomistajat ja moottorikelkkailijat pohtivat Vehmaalla yhdessä, missä sopii kelkkailla.